

แผนพัฒนาการเกษตรประจำตำบลหน้าไม้
อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ตัวชี้วัดที่ ๖ ระดับความสำเร็จของการจัดทำ
แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ ปี (๒๕๖๖-๒๕๗๐)
(ฉบับทบทวน ปี ๒๕๖๘)

คำนำ

เอกสารฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลโดยผ่านกระบวนการจัดทำเวทีชุมชนแบบมีส่วนร่วม โดยการนำข้อมูลพื้นฐานทาง กายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนศักยภาพของชุมชนมาสังเคราะห์ โดยได้รับความร่วมมือจากผู้นำท้องถิ่นและเกษตรกร เพื่อนำไปสู่เป้าหมายหลักในการแก้ไขปัญหา แบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเป็นแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลที่สมบูรณ์ สามารถนำไปปฏิบัติได้

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารฉบับนี้ คงจะเป็นประโยชน์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทุกระดับ ทั้งส่วนกลางและท้องถิ่น โดยมุ่งหวังว่าสักวันหนึ่งอาชีพการเกษตรจะได้รับการส่งเสริม และพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เกษตรกรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพการเกษตร สุดท้ายนี้ต้องขอขอบพระคุณท่านผู้นำต่างๆ ตลอดจนคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล และเกษตรกรที่ให้การสนับสนุนการจัดทำเวทีชุมชน มาโดยตลอดทุกขั้นตอน จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	
๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขตติดต่อ	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๒
๓ สภาพภูมิอากาศ	๒
๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ	๒
๓.๒ ฤดูกาล	๒
๔ เส้นทางคมนาคม	๓
๔.๑ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง	๓
๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๓
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง	๓
๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๓
๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๓
๖.๒ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในเมือง/ชนบท	๓
๖.๓ การศึกษา	๔
๖.๔ สาธารณสุข	๔
๖.๕ ประเพณีและวัฒนธรรม	๔
๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๕-๗
บทที่ ๒	
การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล	๘-๒๓
๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล	๘-๒๓
๒.๒ สภาพปัญหา	๒๘
๒.๓ การจัดทำ SWOT และ TOWS Matrix	๒๙
บทที่ ๓	
ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	๓๑
๓.๑ แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร	๓๑
๓.๒ โครงการและกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุน	๓๓-๔๔

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

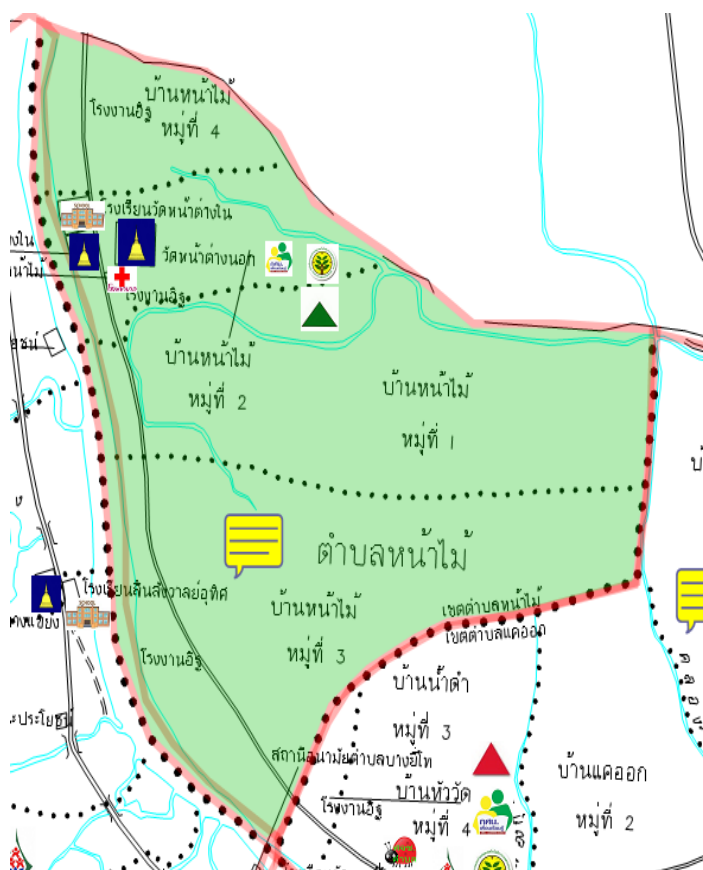
ตำบลหน้าไม้สันนิษฐานว่า เดิมพื้นที่บริเวณนี้ เป็นที่รวมพลทหาร มีอาวุธเพื่อช่วยในการทำสงครามในสมัยกรุงศรีอยุธยา อาวุธใช้ในสมัยนั้นมีธนูและหน้าไม้ เป็นต้น หมู่บ้านนี้เป็นที่รวมพลธนู และหน้าไม้มาจนถึงทุกวันนี้

ข้อมูลทั่วไป

๑.๒ อาณาเขต สถานที่ตั้งของตำบลหน้าไม้ อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของอำเภอบางไทร ห่างจากอำเภอบางไทร

๑๗ กิโลเมตร

ทิศเหนือ	จรด	ตำบลพระขาว	อำเภอบางบาล	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ทิศใต้	จรด	ตำบลแคออก	อำเภอบางไทร	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ทิศตะวันออก	จรด	ตำบลบ้านกล้วย	อำเภอบางไทร	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ทิศตะวันตก	จรด	ตำบลบางยี่โท	อำเภอบางไทร	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่อตำบลหน้าไม้ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เครื่องหมาย	
-----	เขตจังหวัด
-----	เขตอำเภอ
.....	เขตตำบล
.....	เขตหมู่บ้าน
.....	เขตเทศบาล

=====	ถนนคอนกรีต ถนนลาดยาง
=====	ถนนลูกรัง พื้นถนนอ่อน
=====	สะพาน
=====	แม่น้ำ คลอง ท่อ
=====	หนอง บึง
=====	คลองส่งน้ำ
=====	คลองส่งน้ำ

	ศูนย์บริการฯ		ที่ว่าการอำเภอ
	สายโทรศัพท์		รทส.
	สถานที่ตำรวจ		กลุ่มยุทธศาสตร์
	โรงพยาบาล		โรงเรียน
	วิสาหกิจชุมชน		กศน.
	สถานีนอนมัย		ศูนย์ข้าวชุมชน
	ไปรษณีย์		ปั๊มน้ำมัน
	วัด		ศูนย์บริหารจัดการศัตรู ชุมชน
	เซเว่น		แปลงพยานหลัก
	โซ่ล่ามไพร่ 		แปลงพยานเครื่องมือ

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

หน้าไม้ แบ่งการปกครองออกเป็น ๔ หมู่บ้าน คือ

หมู่ที่ ๑ หน้าไม้

หมู่ที่ ๒ หน้าไม้

หมู่ที่ ๓ หน้าไม้

หมู่ที่ ๔ หน้าไม้

การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ๑ แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลบางยี่โท
ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหน้าไม้ทั้งหมด

๒. ลักษณะภูมิประเทศ

เป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำแควน้อยไหลผ่านทางด้านทิศตะวันออกของตำบลทุกปี จะมีน้ำท่วมขังประมาณ ๓ เดือน
ตั้งแต่เดือนกันยายน ตุลาคม และ พฤศจิกายน ของทุกปี จึงไม่สามารถทำการ เพาะปลูกไม้ผลไม้ยืนต้นได้ ส่วนใหญ่จึงต้อง
ปลูกพืชล้มลุก และข้าวเพียงอย่างเดียว

๓. สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ อุณหภูมิปกติเฉลี่ย ประมาณ ๒๖.๔๐ – ๒๙.๗๐ °C ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยประมาณ ๘๙๙.๒๐ มม.ความชื้น
สัมพัทธ์ ๖๑ – ๙๕ % ฝนตกชุกช่วงเดือน สิงหาคม – กันยายน (ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาพระนครศรีอยุธยา อำเภอ
ท่าเรือ สถิติข้อมูลอุตุนิยม ปี ๒๕๕๓)

๓.๒ ฤดูกาล ตำบลหน้าไม้ มี ๓ ฤดูกาล ตามสภาพอากาศของทางภาคกลาง ฤดูร้อนอยู่ในช่วงกุมภาพันธ์-เมษายน ฤดู
ฝนอยู่ในช่วงพฤษภาคม-ตุลาคม ฤดูหนาวอยู่ในช่วง พฤศจิกายน-มกราคม

๔ เส้นทางคมนาคม

๔.๑ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง

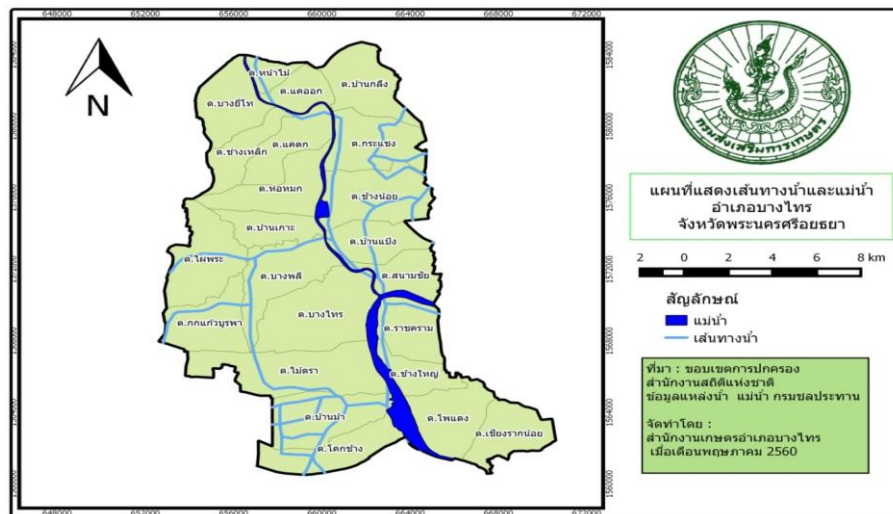
ตำบลหน้าไม้ อำเภอบางไทร ถนนเส้นหลักคือ

- การเดินทางมีถนนหลวงชนบทสาย ๔๐๑๗ สายหน้าไม้-บ้านแค ระยะทาง ๔.๖ กิโลเมตร
- การเดินทางมีถนนหลวงชนบทสาย ๓๒๖๓ สาย อยุธยา เสนา สาลี
- เส้นทางคมนาคม การเดินทางเข้าสู่ตำบล ระยะทางจากอำเภอบางไทรถึงตำบล ๑๗ กิโลเมตร ไม่มีรถโดยสารประจำทางผ่าน

๕ แหล่งน้ำ และระบบชลประทาน

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง

แหล่งน้ำตามธรรมชาติเพื่อการเกษตรที่สำคัญของตำบลหน้าไม้ ได้แก่ แม่น้ำน้อย, หนองน้ำและลำคลอง คือ คลองเหนือและคลองใต้ บ่อ/สระพื้นที่ประมาณ ๓ ไร่ ยังมีโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชลประทานบางบาล สำหรับเกษตรกรผู้ใช้น้ำเพื่อการเกษตร

ภาพ ค. แสดงแผนที่เส้นทางน้ำและแม่น้ำ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๖. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ตำบลหน้าไม้ ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพหลักคือประกอบอาชีพเกษตรกรรมและอาชีพรับจ้าง โดยแรงงานส่วนใหญ่หลังจากจบการศึกษา ก็จะไปประกอบอาชีพรับจ้าง ในโรงงานและบริษัทเอกชนต่างๆ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา อาชีพเกษตรกรรมได้แก่ การทำนา ทำสวน ปลูกผักสวนครัว การเลี้ยงสัตว์และการทำประมง ซึ่งเป็นเกษตรกรรายย่อยส่วนจะมีคนที่ไม่ได้ทำการเกษตรก็จะมีประกอบอาชีพทำอัฐมอญ,ขนมหวาน ตามงานประเพณี และอาชีพจักสาน มีพื้นที่การเกษตร๑,๕๐๙.๒๕.....ไร่) (ที่มา:....ข้อมูลพื้นฐานการเกษตรอำเภอบางไทร....ม.ค.....พ.ศ.....๒๕๖๘.....

๖.๒ จำนวนครัวเรือน

ตำบลหน้าไม้มีประชากรทั้งสิ้น.....๘๐๑.....คน จำนวนครัวเรือน ...๒๗๑...ครัวเรือน แบ่งเป็นชาย.....๓๙๘.....คน หญิง ..๔๐๓.....คน ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอนับถือศาสนา.....พุทธ.....

๖.๓ การศึกษา

ตำบลหน้าไม้ มีสถานศึกษา หรือโรงเรียนทั้งสิ้น.....๑.....แห่ง คือโรงเรียนวัดหน้าต่างใน จงนิลอุปถัมภ์

๖.๔ การสาธารณสุข

ตำบลหน้าไม้มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ๑ แห่ง

๖.๕ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา

ประชาชนในพื้นที่นับถือศาสนาพุทธ และมีวัดหน้าต่างในและวัดหน้าต่างนอกเป็นศูนย์รวมจิตใจ

๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ ทำบุญตามประเพณีทุกวันพระ

สภาพทางสังคมตำบลหน้าไม้

๑. วัดหน้าต่างนอก

๒. วัดหน้าต่างใน

๓. กลุ่มส่งเสริมอาชีพตำบลหน้าไม้ (กลุ่มจักสาน)

๔. เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพปศุสัตว์ เลี้ยงม้า เลี้ยงแพะ

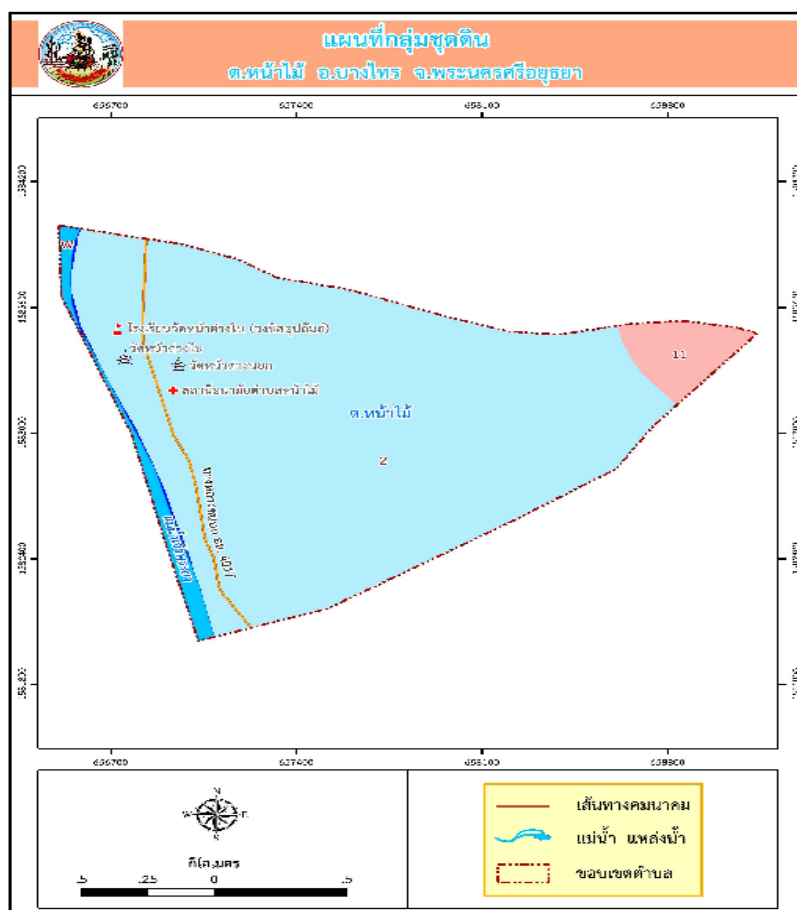
ตำบลหน้าไม้ แบ่งการปกครองออกเป็น ๔ หมู่บ้านโดยมีผู้นำชุมชน คือ

๑. หมู่ที่ ๑ นางสาวนุชจรินทร์ เดชาประเสริฐ	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๑
๒. หมู่ที่ ๒ นายณรงค์ จิตรบวร	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๒
๓. หมู่ที่ ๓ นายทองสุข เดชาประเสริฐ	กำนัน
๔. หมู่ที่ ๔ นายกฤษณ์ กลีบบัวขวัญ	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔

๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

๑.๗ ข้อมูลที่ดิน การใช้ประโยชน์ที่ดิน

1/4

ภาพ ง. แสดงแผนที่กลุ่มชุดดิน ตำบลหน้าไม้ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คำอธิบายแผนที่กลุ่มชุดดิน ตำบลหน้าไม้ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กลุ่มชุดดินที่ ๑๑ จำนวน ๗๓.๙๙ ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางที่ เกิดจากตะกอนน้ำทะเล ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนผสมของตะกอนลำน้ำและตะกอนน้ำทะเล แล้วพัฒนาในสภาพน้ำกร่อยพบในบริเวณที่ราบลุ่มที่ห่างจากทะเลไม่มากนัก โดยเฉพาะที่ราบลุ่มภาคกลาง มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝนเป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำเลวหรือค่อนข้างเลว เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินเหนียวจัดหน้าดินอาจแตกกระแหงเป็นร่องลึกในฤดูแล้ง และมีรอย龜裂ในดิน ดินบนมีสีดำหรือสีเทาแก่ ดินล่างมีสีเทาและมีจุดประสีน้ำตาล สีเหลือง หรือ สีแดง ปะปนอยู่เป็นจำนวนมากในช่วงดินล่างตอนบนและพบจุดปะสีเหลืองฟางข้าวของสารจาโรไซด์ภายในระดับความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม. มีปฏิกริยาดินเป็นกรดรุนแรงมากถึงเป็นกรดจัดมาก

การใช้ประโยชน์

ใช้ทำนา ถ้าดินเหล่านี้ได้รับการปรับปรุงบำรุงดิน ไขปุ๋ย และปูนในอัตราที่เหมาะสม และมีการควบคุมน้ำหรือจัดระบบชลประทานที่มีประสิทธิภาพ ข้าวปลูกจะได้ผลผลิตดีขึ้น

ปัญหา

ดินเป็นกรดจัดมากหรือเป็นดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางในช่วงความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม. จากผิวดิน เกิดการตรึงของธาตุอาหารและมีสารที่เป็นพิษต่อพืชที่ปลูก มีโครงสร้างดินแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก คุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจัด และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ไถพรวนดินในขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ลดและควบคุมความเป็นกรดรุนแรงมากของดินด้วยวัสดุปูน ๕๐๐-๑,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ โดยหว่านให้ทั่วแปลงปลูก ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด โสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่๒

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คุ้มน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ เพื่อป้องกันน้ำท่วมก่อน
ยกร่อง ควรแยกหน้าดินมาทับบนดินที่ขุดมาจากร่องคุ้มน้ำ หวานวัสดุปุ๋ย ๕๐๐-๑,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่

ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐
ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับวัสดุปุ๋ย ๖ กิโลกรัม/หลุม

ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับ ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ
ตามชนิดพืชที่ปลูก เมื่อดินเกิดการด่างเพิ่มขึ้นหวานด้วยวัสดุปุ๋ย ๕๐๐-๑,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการ
ให้น้ำในแปลงปลูก เพื่อใช้ล้างความเป็นกรดของดิน และควบคุมไม่ให้ดินกรดเพิ่มขึ้น

บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์การเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครั้วเรือนเกษตรกร

ตำบลหน้าไม้ มีครั้วเรือนเกษตรกร จำนวน ๖๑ ครั้วเรือน โดยมีหัวหน้าครั้วเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๖๕ ปี จำนวน ๑๘ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๕๑ รองลงมาอายุระหว่าง ๕๖-๖๕ ปีจำนวน ๑๔ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๙๕ อายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี จำนวน ๑๕ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๕๙ อายุระหว่าง ๓๖-๔๕ จำนวน ๑๑ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๐๓ อายุระหว่าง ๒๖-๓๕ ปี จำนวน ๓ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔.๙๒ และอายุระหว่าง ๑๘-๒๕ ปี จำนวน ๐ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐ ตามลำดับ

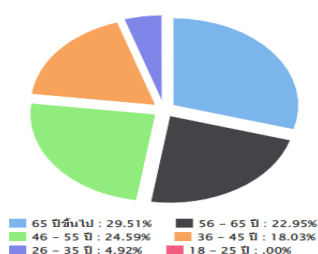
ตารางที่ ..๑...แสดงหัวหน้าครั้วเรือนจำแนกตามอายุตำบลหน้าไม้ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ช่วงอายุ (ปี)	ครั้วเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๑๘	๒๙.๕๑
๕๖ - ๖๕ ปี	๑๔	๒๒.๙๕
๔๖ - ๕๕ ปี	๑๕	๒๔.๕๙
๓๖ - ๔๕ ปี	๑๑	๑๘.๐๓
๒๖ - ๓๕ ปี	๓	๔.๙๒
๑๘ - ๒๕ ปี	๐	๐
รวม	๖๑	๑๐๐

ที่มา :ทะเบียนเกษตรกร(กรมส่งเสริมการเกษตร) Fast BI ตัดยอดข้อมูล ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนภูมิภาพแสดงหัวหน้าครั้วเรือนจำแนกตามอายุ

หัวหน้าครั้วเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

ภาพที่ ..๑...แสดงหัวหน้าครั้วเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุตำบลหน้าไม้ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร (กรมส่งเสริมการเกษตร) Fast BI ตัดยอดข้อมูล ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

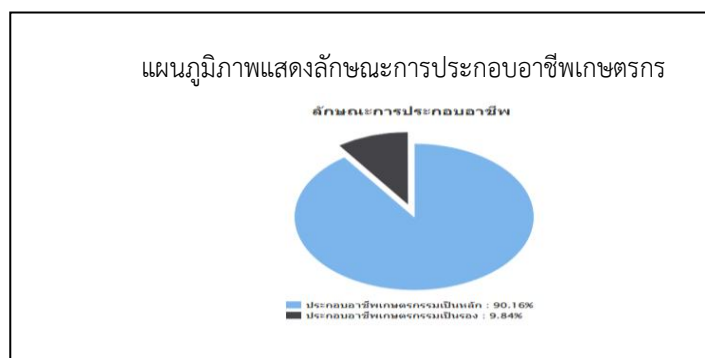
(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตำบลหน้าไม้มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๕๕ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๑๖และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๖ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙.๘๔%

ตารางที่ ..๒..แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลหน้าไม้ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๕๕	๙๐.๑๖
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๖	๙.๘๔

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร(กรมส่งเสริมการเกษตร) Fast BI พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ..๒..แสดงลักษณะการประกอบอาชีพตำบลหน้าไม้ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร (กรมส่งเสริมการเกษตร) Fast BI ตัดยอดข้อมูล ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

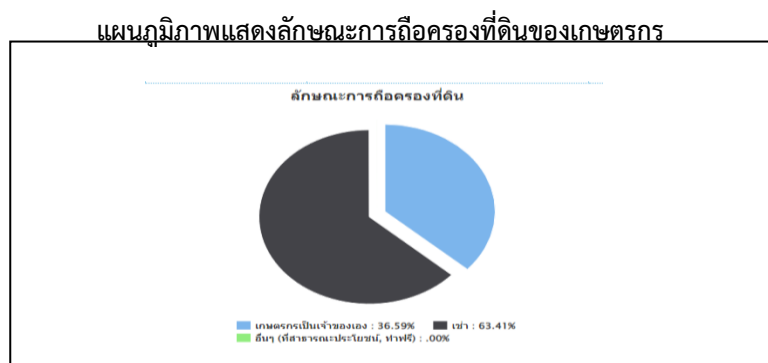
(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรตำบลหน้าไม้ ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๓๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๕๙ รองลงมาคือเช่า จำนวน ๕๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๔๑ ตามลำดับ

ตารางที่ ..๓.. แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลหน้าไม้ อำเภอบางไทร

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๓๐	๓๖.๕๙
เช่า	๕๒	๖๓.๔๑
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๐	๐

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร (กรมส่งเสริมการเกษตร) Fast BI ตัดยอดข้อมูล ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ..๓..แสดงลักษณะการถือครองที่ดินตำบลหน้าไม้ อำเภอบางไทร

(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร (กรมส่งเสริมการเกษตร) Fast BI ตัดยอดข้อมูล ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครุฑเรือน)และประเภทเช่า(ครุฑเรือน)

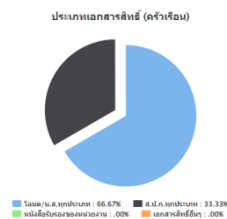
เกษตรกรตำบลหน้าไม้ มีการถือครองที่ดิน เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ จำนวน ๓๐ ครัวเรือน เอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนดที่ดิน จำนวน ๒๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๖๗ รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน ๑๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๓๓ ตามลำดับ และประเภทเช่า จำนวน ๕๒ ครัวเรือน ประเภทเช่ามีสัญญา ๒๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๐๖ ประเภทเช่าไม่มีสัญญา ๓๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๙๔ ตามลำดับ ตารางที่ ..๔..แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลหน้าไม้ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภทเอกสารสิทธิ์(เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก.ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๒๐	๑๐	๐	๐	๓๐

ประเภทการเช่า(ครุฑเรือน)		รวม
เช่ามีสัญญา	เช่าไม่มีสัญญา	
๒๕	๓๙	๕๒

ที่มา ทะเบียนเกษตรกร (กรมส่งเสริมการเกษตร) Fast BI ตัดยอดข้อมูล ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนภูมิภาพแสดงประเภทเอกสารสิทธิ์

แผนภูมิภาพแสดงประเภทการเช่า

ภาพที่ ..๔..แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลหน้าไม้ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร (กรมส่งเสริมการเกษตร) Fast BI ตัดยอดข้อมูล ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบลหน้าไม้ มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ...๑..กลุ่ม มีสมาชิก ...๑๒.....ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร - กลุ่ม สมาชิก -ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๑ กลุ่ม สมาชิก ๒๐รายวิสาหกิจชุมชน - แห่ง สมาชิก -รายสหกรณ์จำนวน - แห่ง สมาชิก -ราย และกลุ่มเกษตรกร -กลุ่ม สมาชิก - ราย ตารางที่..๕..แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรตำบลหน้าไม้ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
๒	๐	๐	๐	๐	๑	๒๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
๓	๑	๑๒	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
รวม	๑	๑๒	๐	๐	๑	๒๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร , พ.ศ.๒๕๖๘

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบลหน้าไม้มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ... ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๑ ศูนย์ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน๑ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๑ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง...-..ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ...-..ศูนย์

ตารางที่.๖..แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตรตำบลหน้าไม้อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคช.	ศบค.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฎิรูป	
๓	-	๑	๑	๑	๑	-	-	-	-
รวม	-	๑	๑	๑	๑	-	-	-	-

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๘

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลหน้าไม้ มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ...๔... คน โดยมีเกษตรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๔ ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา ...๑.. ราย และอาสาสมัครปฎิรูปที่ดิน ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาเกษตรบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ...๑. หน้าที่

ตารางที่.๗..แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรตำบลหน้าไม้ อำเภอบางไทรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฎิรูปที่ดิน
๑						๑			
๒					๑	๑			
๓						๑			
๔						๑			
รวม					๑	๔			

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๘

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

ตำบลหน้าไม้มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในตำบลหน้าไม้ มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๑ คน

ตารางที่..๘. แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านตำบลหน้าไม้ อำเภอบางไทรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ – สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
หน้าไม้	๑	นายสมบุรณ์ แจ่มจำรัส	๔๖ ม.๓ ต.หน้าไม้ อ.บางไทร	การลดต้นทุนการผลิต
รวม	๑			

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๘

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ :...ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าตำบลหน้าไม้....(ศพก.เครือข่าย).....

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ :...นายสมบุรณ์ แจ่มจำรัส.....

บ้านเลขที่๔๖ ม.๓ ต.หน้าไม้ อ.บางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา.....

สถานการณ์ของพื้นที่ : ...มีการบริหารจัดการพื้นที่ในการทำการเกษตรอยู่สม่ำเสมอมีการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง

แนวทางการพัฒนา :.....ประชาสัมพันธ์รูปแบบการทำการเกษตรให้เกษตรกรข้างเคียงดูเป็นตัวอย่าง.....

จุดเด่นของศูนย์.....การทำการเกษตรแบบผสมผสาน.....

หลักสูตรเรียนรู้: ๑.การทำจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง.....

๒.....

หลักสูตรบังคับ

๑. ...การทำน้ำหมักชีวภาพ.....

๒.

หลักสูตรเสริม

๑.การเลี้ยงปลาในนาข้าว.....

๒.การจัดทำบัญชีครัวเรือน.....

ศูนย์เครือข่าย จำนวน๑..... ศูนย์

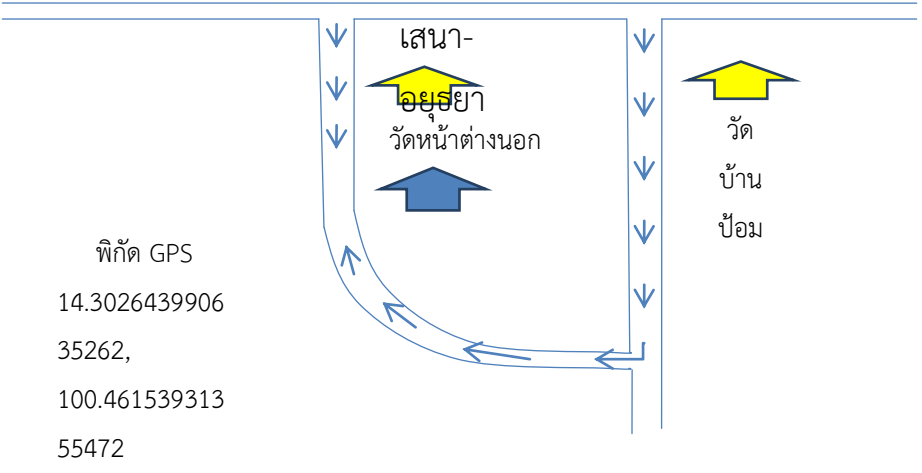
ตารางที่..๙..ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลหน้าไม้.....

อำเภอบางไทร จังหวัด...พระนครศรีอยุธยา.....

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบล..หน้าไม้..อำเภอบางไทร...จังหวัด..พระนครศรีอยุธยา..						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑.	ศพก.ตำบลหน้าไม้	เกษตรแบบผสมผสาน	๓	หน้าไม้	นายสมบุรณ์ แจ่ม จำรัส	๐๘๒-๒๔๑๐๓๓๗

ที่มา :...สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร....., พ.ศ....๒๕๖๘...

แผนที่แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลหน้าไม้

ภาพที่ ..๕...แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่ายตำบล.....หน้าไม้..... อำเภอบางไทร.....จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่.....ตำบลหน้าไม้ไม่มีโครงการ.....

๑.๒ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑)ทรัพยากรดิน

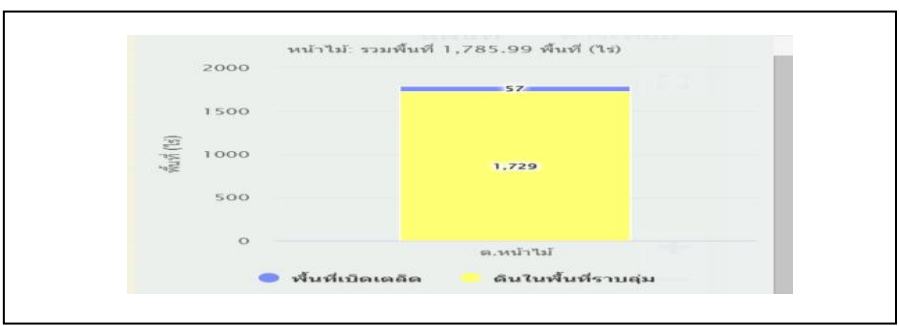
ดินในพื้นที่...เป็นพื้นที่ราบลุ่ม.....

ตารางที่...๑๐..... แสดงทรัพยากรดินตำบลหน้าไม้ อำเภอบางไทร.....จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	-	-
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	-	-
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	-	-
กลุ่มชุดดินผสม	-	-
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๑,๗๒๙	๙๖.๗๙

ที่มา:agrimap..... พ.ศ. ...๒๕๖๘.....

แผนภูมิแสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลหน้าไม้.....

ทรัพยากรดินตำบลหน้าไม้... อำเภอบางไทร..... จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....
(ที่มา :.....agrimap..... พ.ศ.....๒๕๖๘.....)

ภาพที่ ..๗. แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินตำบลหน้าไม้ ...อำเภอบางไทร.....จังหวัด...พระนครศรีอยุธยา.....
(ที่มา :.....agrimap..... พ.ศ. ...๒๕๖๘.....)

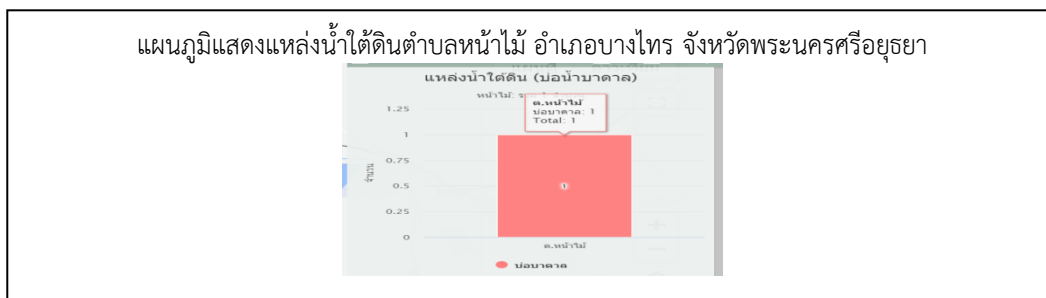
๒) ทรัพยากรน้ำ

ตำบล..หน้าไม้.....เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ..๑๐๐...% ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดินบ่อบาดาลตำบล..หน้าไม้.... อำเภอบางไทร..... จังหวัด..พระนครศรีอยุธยา.....รวมทั้งสิ้น...

๑....บ่อบาดาลได้ดังนี้

หมู่ที่	จำนวน	บ่อ
หมู่ที่	จำนวน	บ่อ
หมู่ที่๓.....	จำนวน	๑.....บ่อ
หมู่ที่	จำนวน	บ่อ

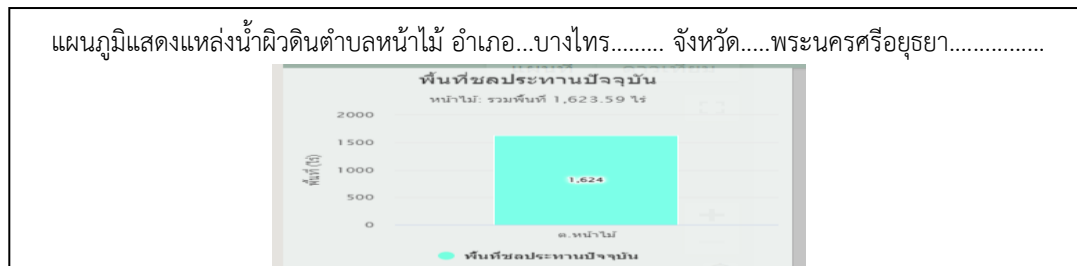

ภาพที่ ...๘.. แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลหน้าไม้ อำเภอบางไทร.....จังหวัด...พระนครศรีอยุธยา.....
(ที่มา : agrimap, พ.ศ...๒๕๖๘....)

ภาพที่ ..๙.. แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลหน้าไม้ อำเภอบางไทร.....จังหวัด...พระนครศรีอยุธยา.....
(ที่มา : agrimap, พ.ศ...๒๕๖๘....)

- แหล่งน้ำผิวดินได้แก่น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน ต่ำบล..หน้าไม้.....มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ..-.... แห่ง โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน ...-.... แห่ง โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน แห่ง โครงการชลประทานใหญ่ จำนวน ..๑....แห่ง และ แหล่งน้ำจากสำนักงานปฎิรูปที่ดิน จำนวน ...-... แห่ง

ภาพที่ .๑๐... แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลหน้าไม้ อำเภอ...บางไทร..... จังหวัด.....พระนครศรีอยุธยา...
(ที่มา : agrimap, พ.ศ...๒๕๖๘....)

ภาพที่ .๑๑. แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลหน้าไม้ อำเภอ...บางไทร..... จังหวัด.....พระนครศรีอยุธยา.....
(ที่มา : agrimap, พ.ศ...๒๕๖๘....)

๑.๓ สีนค่าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่ด้วยว่า ไม่มี)

สินค้าน่าเอกลักษณ์ประจำถิ่น /สินค้า GI ไม่มี

๑.๔สินค้าน่าเกษตรที่สำคัญ(อย่างน้อย ๓ ชนิดสินค้าน่าเกษตร)

๑.๔.๑ ชนิดสินค้าน่า...ข้าว.....

๑)พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑)เขตความเหมาะสม

ตำบลหน้าไม้..มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน ..๒,๐๓๕.๐๘..... ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ...๑,๓๔๗.๑๖...ไร่ คิดเป็นร้อยละ ...๖๖.๒...พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ..๖๑๕.๖๓.....ไร่ คิดเป็นร้อยละ ...๓๐.๒๕... พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวนไร่ คิดเป็นร้อยละ-.....และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน๗๒.๒๙...ไร่..... คิดเป็นร้อยละ๓.๕๕.....

ตารางที่..๑๑.. แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวตำบลหน้าไม้...อำเภอ.บางไทร.....จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....

หมู่ที่	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก..... (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมตำบลหน้าไม้...	๑,๓๔๗.๑๖	๖๑๕.๖๓	-	๗๒.๒๙	๒,๐๓๕.๐๘

ที่มา: ...สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร....., พ.ศ.๒๕๖๘.....

ตารางที่ .๑๒.. แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลหน้าไม้ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	๑๕	๓๗๘.๒๕	๓๗๘.๒๕	๓๐๓	๘๐๐
๒	๒๓	๔๗๗.๗๕	๔๗๗.๗๕	๓๘๒	๘๐๐
๓	๒๓	๓๔๐.๕	๓๔๐.๕	๒๗๒	๘๐๐
๔	๑๙	๒๘๐	๒๘๐	๒๒๔	๘๐๐
รวม	๗๔	๑,๔๗๖.๕	๑,๔๗๖.๕	๑,๑๘๑	

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ตามที่ดัดแปลง ปี ๒๕๖๗/๖๘ (กรมส่งเสริมการเกษตร)

*หมายเหตุ เกษตรกรบางรายทำนาหลายหมู่

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในตำบล)

๑. การใช้พันธุ์ดี คัดเมล็ดพันธุ์จากแปลงที่เก็บไว้ใช้ทำพันธุ์ที่มีการตัดพันธุ์ปน
๒. การเตรียมดิน โดยการเตรียมตั้งแต่หลังการเก็บเกี่ยวคือไถตากแดดทิ้งไว้ทั้งที่มีตอซัง ประมาณ ๒ เดือน ปล่อยน้ำเข้า แล้วไถกลบอีก ๑ ครั้งก่อนปลูก
๓. การปลูก ก่อนปลูกให้คลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยเชื้อราเขียวไตรโคเดอร์มาแช่ข้าว ๑ คืน และคลุกด้วย PGTR๒ ก่อนนำไปหว่านในนาที่เตรียมไว้ ในอัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อไร่
๔. ระบบการให้น้ำ มีการแaggerองน้ำ ในแปลงนา เพื่อให้ น้ำในแปลงไหลลงร่องเล็กเพื่อเก็บความชื้น ปั่นคลองไส้ไก่เล็กๆเพื่อวิ่งน้ำเข้าแปลงด้านในให้ทั่วถึง มีบ่อน้ำเล็กๆ กักเก็บน้ำ
๕. การดูแลรักษา หลังจากหว่านข้าว ได้ ๒ เดือน ต้องดูแล สุ่มว่ามีหญ้าหรือศัตรูพืชในแปลงนาหรือไม่ หากเดินสำรวจถ้ามีให้ถอนออกสำรวจอย่างน้อย สัปดาห์ละ ๒ ครั้ง ตลอดจนถึงระยะก่อนการเก็บเกี่ยว ๓ สัปดาห์
๖. การใส่ปุ๋ย การใส่ปุ๋ย ครั้งที่ ๑ อายุข้าว ๑ เดือน สูตร ๔๖-๐-๐ อัตราตาม ค่าวิเคราะห์ดิน ครั้ง ๒ ระยะของอายุข้าว ๕๕-๖๐ วัน สูตร๑๖-๒๐-๐ ตามค่าวิเคราะห์ดิน
๗. การเก็บเกี่ยว รถเกี่ยวข้าว
๘. การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว อัดฟางข้าว ไถกลบตอซัง หมักฟางข้าว
๙. การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช สำรวจการเกิดโรค การวิเคราะห์โรคและแมลงในแปลงปลูกพืช

ตารางที่ ๑๓ ปฏิทินการปลูกข้าว

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบล..หน้าไม้..... มีการปลูก...ข้าว.....ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
.....ข้าวนาปี.....				←	△			▽		→		
.....ข้าวนาปรัง.....	←		▽								←	△

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลหน้าไม้ มีต้นทุนการผลิตข้าวโดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุน เป็นเงิน ๕,๐๓๐ บาท และพื้นนอกเขตชลประทานมีต้นทุนเป็นเงิน ๕,๐๓๐ บาท

ตารางที่ ๑๔ แสดงต้นทุนการผลิต ปี ๒๕๖๘ ตำบลหน้าไม้ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ	
	นาปี	นาปรัง	นาปี	นาปรัง		
๑.ค่าเมล็ดพันธุ์	๔๕๐	๔๕๐	๔๕๐	๔๕๐		
๒.ค่าเตรียมดิน	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐		
๓.ค่าปุ๋ยเคมี	๑,๔๘๐	๑,๔๘๐	๑,๔๘๐	๑,๔๘๐		
๔.ค่าสารเคมี	๔๐๐	๔๐๐	๔๐๐	๔๐๐		
๕.ค่าจ้างแรงงานตัดข้าว ดีด	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐		
๖.ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๕๐๐	๕๐๐	๔๐๐	๔๐๐		
๗.ค่ารถเก็บเกี่ยว	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐		
๘.ค่าขนส่ง	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐		
๙.ค่าเช่านา	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐		
รวม	๕,๐๓๐	๕,๐๓๐	๕,๐๓๐	๕,๐๓๐		

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของตำบล)

จำหน่ายข้าวเทพประสิทธิ์ ตำบลบ้านกล้วย

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลหน้าไม้.... มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าว...จำนวน ๒ ราย และมีSmart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่จำนวน ...-.. ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่..๑๕. แสดงSmart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว ตำบลหน้าไม้..อำเภอ..บางไทร.จังหวัด..

พระนครศรีอยุธยา.....

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายณรงค์ จิตรบรร	๒	หน้าไม้	บางไทร		
๒	นายสมบูรณ์ แจ่มจำรัส	๓	หน้าไม้	บางไทร		

๑.๔.๒ ชนิดสินค้า..กล้วยน้ำว้า.....

๑)พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑)เขตความเหมาะสม

ตำบลหน้าไม้ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกกล้วยน้ำว้า ทั้งหมด จำนวน ๑.๕ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑.๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน-..... ไร่ คิดเป็นร้อยละ-..... พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน-..... ไร่ คิดเป็นร้อยละ ...-..... และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน-..... คิดเป็นร้อยละ-.....

ตารางที่..๑๖.. แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลหน้าไม้ อำเภอ บางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก๒.๒๕ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมตำบลหน้าไม้	๑.๕	๐	๐	๐	๑.๕

ที่มา: ...สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร.....พ.ศ...๒๕๖๘.....

(๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลหน้าไม้ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า จำนวน ๑ไร่ ๒ งาน โดยปลูกมากที่สุดคือ หมู่ที่...๓...จำนวน ...๑.... ไร่๒..งาน..

ตารางที่๑๗..... แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลหน้าไม้ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	หมู่ที่	พื้นที่ปลูก ๑๒.๕(ไร่)
๑	๓	๑.๕
	รวม	๑.๕

ที่มา: ทะเบียนเกษตรกร (กรมส่งเสริมการเกษตร) พ.ศ. ๒๕๖๘

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในตำบล)

๑. การใช้พันธุ์ดี ซื้อท่อนพันธุ์จากแหล่งที่เชื่อถือได้

๒.การเตรียมดิน ไถพลิกกลับดินลึกประมาณ 30 เซนติเมตร ตากดินนาน 7-10 วัน เพื่อกำจัดวัชพืช จากนั้นใส่ปุ๋ยหมักและไถพรวนกลับ

๓. การปลูก ปลูกด้วยหน่อใบแคบ หรือต้นพันธุ์ที่ได้จากการเพาะปลูกเลี้ยงเนื้อเยื่อโดยเตรียมหลุมปลูกขนาด 50x50x50 เซนติเมตร ใส่ปุ๋ยรองก้นหลุมด้วยปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ผสมดินหลุมละ 2 กิโลกรัม รองก้นหลุมหนา ประมาณ ๓๐ เซนติเมตรแล้วจึงปลูกและกลบบริเวณโคนต้นให้แน่น

๔. ระบบการให้น้ำ ปริมาณของการให้น้ำขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ ความชุ่มชื้นของดิน ปริมาณลมที่พัดผ่าน จะทำให้การคายน้ำจึงไม่ควรปล่อยให้ผิวหน้าดินแห้งติดต่อกันเป็นเวลานาน

๕. การดูแลรักษาการตัดแต่งหน่อกล้วยน้ำว้า : สามารถตัดแต่งหน่อหลังจากปลูกประมาณ 3 - 4 เดือน

จะมีหน่อขึ้นมารอบ ๆ โคนให้ตัด ไปเรื่อยจนกว่าจะเริ่มออกปลี หรือหลังปลูกแล้วประมาณ 7 - 8 เดือน

การตัดแต่งหน่อกล้วยน้ำว้า : สามารถตัดแต่งหน่อหลังจากปลูกประมาณ 3 - 4 เดือน จะมีหน่อขึ้นมารอบ ๆ

โคนให้ตัด ไปเรื่อยจนกว่าจะเริ่มออกปลี หรือหลังปลูกแล้วประมาณ 7 - 8 เดือน

ควรมีการไว้หน่อทดแทน 1 - 2 หน่อ โดยหน่อที่ 1 และที่ 2 ควรมีอายุห่างกันประมาณ 4 เดือน เพื่อให้ผลกล้วยมีความอุดมสมบูรณ์ โดย เลือกหน่อที่อยู่ในทิศทางที่ตรงกันข้าม

การตัดแต่งใบกล้วยน้ำว้า : ควรทำการตัดแต่งช่วงที่ต้นเริ่มโตจนถึงเก็บเกี่ยว โดยเลือกใบแก่ และใบที่เป็นโรคออก ตัดให้เหลือประมาณ 7 - 12 ใบ เพื่อป้องกันต้นกล้วยโคนช่วงออกปลี เพื่อใช้ใบปรุงอาหาร และเพิ่มความเจริญเติบโต

๖. การใส่ปุ๋ย ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 13-13-21 หรือ 15-15-15 อัตรา 1 กิโลกรัม ตัน/ปี โดยแบ่งใส่ 4 ครั้ง ๆ ละ 250 กรัม

ครั้งที่ 1 ใส่หลังปลูก 1 สัปดาห์ ใช้สูตร 15-15-15

ครั้งที่ 2 ใส่หลังจากครั้งที่ 1 ประมาณ 3 เดือน ใช้สูตร 15-15-15

ครั้งที่ 3 ใส่หลังจากครั้งที่ 2 ประมาณ 3 เดือน ใช้สูตร 15-15-15

ครั้งที่ 4 ใส่หลังจากครั้งที่ 3 ประมาณ 3 เดือน ใช้สูตร 13-13-21

๗. การเก็บเกี่ยว

ปกติแล้วกล้วยจะแก่โดยใช้เวลาประมาณ ๓-๔ เดือน หลังจากเริ่มออกดอก การเก็บเกี่ยวจะเก็บเกี่ยวความแก่ ๘๐-๑๐๐ % ทั้งนี้แล้วแต่ความต้องการของตลาด

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

ตารางที่ ๑๘ ปฏิทินการปลูกพืช

ในเขตชลประทานสามารถปลูกกล้วยน้ำว้าได้ตลอดทั้งปี หรือนอกพื้นที่ชลประทานควรปลูกในช่วงต้นฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม และเก็บเกี่ยวผลผลิตในช่วงเดือนสิงหาคม - ตุลาคม

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
กล้วยน้ำว้า					△							
(ชลประทาน)	←											→
	←	-----	-----	-----	-----	-----	-----	▽	-----	-----	-----	→

สัญลักษณ์ ช่วงฤดูปลูก

ปลูกสูงสุด

←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ .๑๓.. แสดงปฏิทินการปลูกกล้วยน้ำว้าในตำบลหน้าไม้ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๕) ต้นทุนการผลิต

: จัดทำต้นทุนการผลิตกล้วยน้ำว้า (ต่อไร่/รอบ/ปี)

รายการ (ตัวอย่าง)	ค่าใช้จ่าย (บาท)	หมายเหตุ
ไถตะ	250	ครั้งแรก
ไถแปร	-	
ไถยกร่อง	10,000	ครั้งแรก
พันธุ์กล้วย (แรกลงต้นปลูก) หน่อละ 15 บาท * 200 = 3000	3,750	ครั้งแรก
ปลูก(รถปลูก)	-	
ยาคุมวัชพืช	900	3 ครั้ง
กลบร่อง	-	
ดายหญ้า	-	
ปุ๋ยขี้วัว 3-5 กก./ต้น	750	(3 ครั้ง)
ปุ๋ยสูตร 16-16-16 อัตรา 50 กก./ไร่	1,400	
ค่าแรงใส่ปุ๋ย	-	
ให้น้ำ	1,000	ค่าน้ำมัน
เก็บเกี่ยวต้นละ 25,000 บาท (กก.ละ 25 บาท)	-	300 บาท/คน/วัน
บรรทุกต้นละ - บาท	-	
ค่าจ้างดูแลรักษา (ต่อปี)	2,000	
ค่าเช่าที่	-	
รวม	20,050	

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของตำบล

จำหน่ายภายในชุมชน มีลูกค้ารับซื้อในสวนและบางครั้งก็นำไปจำหน่ายในตลาดนัดชุมชน และขายทั้งแบบขายปลีกและส่ง ราคา กิโลกรัมละ 25-50 บาท หรือหวีละ 30 บาท

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลหน้าไม้.... มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบ
ด้าน..กล้วยน้ำว้า..จำนวน..๒..ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่..๑๙. แสดงSmart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิต..กล้วยน้ำว้า...ตำบล..หน้าไม้...อำเภอ..บางไทร..จังหวัด..
พระนครศรีอยุธยา...

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายอานวย สุขไชย	๓	หน้าไม้	บางไทร		
๒	นายสมปอง ชูศรี	๓	หน้าไม้	บางไทร		
...						

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ...๒๕๖๘.....)

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ..๒๐.. แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด ๑. ผลผลิตไม่ได้คุณภาพ ๒. ผลผลิตตกต่ำ ๓.	๑. เมล็ดพันธุ์ข้าว, ปุ๋ยราคาสูง ๒. ปลูกรูปลูกพืชเชิงเดี่ยว ๓. ไม่มีลานตากและสถานที่เก็บข้าว ๔. ขาดแรงงาน ๕. การสูบน้ำของชลประทานบางช่วงไม่เพียงพอ ๖. โรคพืชและแมลงศัตรูพืช	๑. ให้ความรู้แก่เกษตรกรในด้านการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน ๒. ส่งเสริมการจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล/บัญชีต้นทุน ๓. จัดทำแผนการผลิตของตนเอง ๔. การพักดินและปรับปรุงดิน ๕. ให้ความรู้ด้านการป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกวิธี	หมู่บ้าน ๑, ๒, ๓ และ ๔	๑.. ส่งเสริมการจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล/บัญชีต้นทุน ๒. ส่งเสริมการจัดทำแปลงเมล็ดพันธุ์
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๑. เกษตรกรเป็นผู้สูงอายุ ๒. ทำการเกษตรแบบเดิมไม่มีการเปลี่ยนแปลงและหาวิธีมาปรับปรุงเพื่อให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น	๑. ไม่ชอบทำงานเป็นกลุ่ม ๒. ไม่มีผู้สืบทอดทางการเกษตร ๓. ทำการเกษตรได้ไม่เต็มที่ ๔. ไม่ทำการเกษตรเองจ้างทำจึงขาดประสบการณ์ในการดูแล	- เกษตรกรควรศึกษาหาความรู้กับเรื่องใหม่ๆ มาปรับใช้กับแปลงปลูกเพื่อลดความเสี่ยงในการผลิต - ปฏิบัติและศึกษาดูแลแปลงอย่างต่อเนื่อง - มีการฝึกอบรมเกษตรกรรุ่นใหม่ หรือ Smart farmer ต้นแบบ - ส่งเสริมกิจกรรมปรับทัศนคติ การทำงานเป็นกลุ่มเพื่อแก้ปัญหา - การสร้างเยาวชนหรือยุวเกษตรกร ให้เป็นผู้สืบทอดทางการเกษตร	หมู่บ้าน ๑, ๒, ๓ และ ๔	๑. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อศึกษาข้อมูลทางแผนที่การเกษตรดิน น้ำ โรคแมลง เพื่อแก้ปัญหาด้วยตนเอง

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของตำบลหน้าไม้

ตารางที่ ๒๑..แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (s)	จุดอ่อน (W)
	- ประชาชนน้อย การปกครองสะดวก - การคมนาคมสะดวก - มีวัดหน้าต่างใน วัดหน้าต่างนอก - มีอนามัยตำบลหน้าไม้ - มีศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร - มีโรงเรียนวัดหน้าต่างใน - มีแม่น้ำลำคลอง หอกระจายข่าว - มีวินมอเตอร์ไซค์รับจ้าง	- ถนนชำรุด - คลองตันเขิน - น้ำไม่พอทำนา - ไฟฟ้าถนน ไม่ครบทุกหมู่บ้าน - รถประจำทางไม่มี - สินค้าเกษตรยังไม่มีแปรรูปหรือต่อยอด - เกษตรกรส่วนใหญ่เช่าที่ทำกิน, ขาดการวางแผนการผลิตที่ดี - เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดการทำบัญชีครัวเรือนและยังไม่สามารถลดต้นทุนในการผลิตที่สูงได้
โอกาส (O)	กลยุทธ์เชิงรุก(SO)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข(WO)
- ผู้ใหญ่บ้าน กำนันนิสัยดี มีความเป็นผู้นำ - การคมนาคมหน่วยงานภาครัฐคอยให้บริการ - ชาวบ้านได้มีการทำบุญ ทำทาน - มีการรักษาพยาบาลคนไข้ ช่วงเวลาใกล้ๆ - ทาง สนง.กษอ.มาให้ข้อมูลข่าวสารถ่ายทอดความรู้ - นร.ได้เรียนโรงเรียนใกล้บ้าน - มีหน่วยงานของรัฐมาดำเนินการ - มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร - อำนวยความสะดวกแก่ประชาชน - มีการสนับสนุนแหล่งสินเชื่อจาก ธ. ก.ส.และสหกรณ์การเกษตร - มีการเชื่อมโยงเครือข่าย ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด - มีสหกรณ์เป็นแหล่งรวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่าย - อปท. สนับสนุนงบประมาณเพื่อเรียนรู้ด้านการเกษตร	- เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร - พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง - พัฒนาศักยภาพเกษตรกรต้นแบบ - พัฒนาแหล่งเรียนรู้	- พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการผลิตพืชปลอดภัย - ลดต้นทุนการผลิต - ส่งเสริมการปลูกพืชตามระบบเกษตรที่ดีเหมาะสม - ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร

ภัยคุกคาม (T)	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT)
๑. มีการแข่งขันทางการตลาดสูง ๒. ราคาผลผลิตตกต่ำ ๓.	๑. พัฒนาศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนในการผลิตปุ๋ยหมักไม่กลับกอง ๒. สนับสนุนให้เกษตรกรวางแผนการผลิตพืช	๑. ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อเพิ่มรายได้ ๒. พัฒนากลุ่มวิสาหกิจให้มีความรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ๓. พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้มีคุณภาพ

๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑.๑ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
- ๑.๒ พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง
- ๑.๓ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรต้นแบบ
- ๑.๔ พัฒนาแหล่งเรียนรู้

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๒.๑ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการผลิตพืชอาหารปลอดภัย
- ๒.๒ ลดต้นทุนการผลิต
- ๒.๓ ส่งเสริมการปลูกพืชตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม
- ๒.๔ ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

- ๓.๑ พัฒนาศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนในการผลิตปุ๋ยหมักไม่กลับกอง
- ๓.๒ สนับสนุนให้เกษตรกรวางแผนการผลิตพืช

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

- ๔.๑ ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อเพิ่มรายได้
- ๔.๒ พัฒนากลุ่มวิสาหกิจให้มีความรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
- ๔.๓ พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้มีคุณภาพ

หมายเหตุ

การตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูล พิจารณาตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

๑. ต้องเป็นไปตามแบบฟอร์มรายงานผลการวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล ตามแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒
๒. ความเป็นปัจจุบันของข้อมูล
๓. การแสดงอ้างอิงแหล่งที่มาของแต่ละข้อมูล
๔. นอกจากการบรรยายเนื้อหาแล้วต้องมีตาราง แผนภูมิ หรือแผนที่ประกอบตามแบบฟอร์มรายงาน

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

๓.๑ แนวทางการพัฒนาการเกษตรประจำตำบลหน้าไม้

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล โดยการนำแผนชุมชนของทุกหมู่บ้านมาสู่เวทีตำบล เพื่อรวบรวมจำแนกและวิเคราะห์ปัญหาของแต่ละชุมชน กำหนดวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายร่วมกันของตำบล วิเคราะห์และประเมินแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาในชุมชน และนำชุมชนไปสู่เป้าหมายกล่าวโดยในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลจะต้องมีการระบุแผนปฏิบัติ เช่น แผนลงทุน แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยี แผนอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีต่อไป โดยทั้งนี้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลไม่ใช่เพียงการนำแผนชุมชนของแต่ละชุมชนมารวบรวมเท่านั้น แต่จะต้องทำการประมวล จำแนกและวิเคราะห์ปัญหาและภาพฝันของแต่ละชุมชน เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นวิสัยทัศน์และภาพฝันร่วมกันของทุกชุมชนในการพัฒนาการเกษตรในตำบลนั้น ตลอดจนร่วมกันประเมินและคัดเลือกแนวทางการพัฒนา และแผนงานโครงการ เพื่อให้ได้แผนงานโครงการในการพัฒนาอาชีพและทรัพยากรการเกษตร ที่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาและนำการพัฒนาของตำบลไปสู่ภาพฝันที่ต้องการ มีความเป็นไปได้ทั้งในด้านการสนับสนุนจากภาครัฐและการร่วมมือปฏิบัติของเกษตรกรในชุมชน และไม่เกิดความเสียหายทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

๑. การจัดเวทีชุมชน เป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนซึ่งต้องเริ่มจากสิ่งที่ชุมชนมีอยู่ เรียนรู้จากภายนอกชุมชน และนำมาปรับประยุกต์ใช้ในชุมชน การจัดเวทีชุมชนเพื่อให้เกษตรกรสามารถเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนาการเกษตรของกลุ่ม/ชุมชนซึ่งต้องมีการจัดอย่างต่อเนื่อง ในการนี้ทางสำนักงานเทศบาลตำบลราชครามได้ดำเนินการนัดหมายคณะกรรมการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลราชครามเพื่อร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรประจำตำบลเพื่อนำแผนบรรจุเข้ารวมกับแผนพัฒนาท้องถิ่นของทางเทศบาลต่อไป

๒. การสังเคราะห์ข้อมูล

ประวัติการประกอบอาชีพของชุมชน

ชุมชนตำบลหน้าไม้ มีการประกอบอาชีพในการทำนา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ในอดีตมีการทำนาปีอย่างเดียว แต่ปัจจุบันมีการทำนาทั้งนาปีและนาปรัง

ลักษณะการผลิต เทคนิค และระบบ

ในอดีต การทำนาของตำบลหน้าไม้ จะทำนาปีอย่างเดียว ทำแบบนาหว่านสำรวย โดยมีการไถตะ ไถแปร และหว่านข้าวแห้งไปบนหน้าดิน หรือหว่านแล้วไถกลบ และรอให้ข้าวขึ้นโดยอาศัยธรรมชาติ คือ น้ำฝน การกำจัดวัชพืชใช้แรงงานคน มีการใส่ปุ๋ยคอกเป็นส่วนใหญ่ ปุ๋ยเคมีบ้างเล็กน้อย หรือ บางรายไม่ใส่ปุ๋ยเลย ไม่ใช้สารเคมีฉีดพ่นกำจัดศัตรูพืช

ปัจจุบัน การทำนาของตำบลหน้าไม้ มีการทำนาอย่างไม่เป็นระบบ ไม่มีการกำหนดระยะเวลาเริ่มทำนาที่แน่นอน ว่านาปี หรือนาปรัง จะเริ่มเมื่อไรจะทำต่อเนื่องทั้งปี โดยใช้พันธุ์ข้าวลูกผสม พันธุ์พิษณุโลก ๒ พันธุ์ชัยนาท ๑ พันธุ์สุพรรณบุรี ๑ จะเก็บเกี่ยวตามอายุ เป็นข้าวไม่ไวแสงปลูกได้ตลอดปี และปลูกข้าวแบบนาหว่านน้ำตม อาศัยเครื่องจักร รถไถนาแบบเดินตาม สะดวก รวดเร็ว ง่ายต่อการเตรียมดิน มีการใส่ปุ๋ยเคมีกันทุกราย และใส่ปริมาณมาก ระหว่าง ๕๐ – ๗๕ กิโลกรัมต่อไร่ ทำให้โครงสร้างของดินเปลี่ยนไป ดินจะเหนียว แน่น แข็ง ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ดินจะเกาะยึดธาตุอาหารไว้ไม่ปล่อยออกมาให้กับต้นพืช มีการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชจำนวน

มากทำให้โรคและแมลงดื้อยา บางปีมีศัตรูพืชระบาดอย่างรุนแรง ทำให้ผลผลิตตกต่ำ โดยเฉลี่ยเกษตรกรใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูข้าว ๓ - ๕ ครั้งต่อฤดูกาล ต้นทุนการทำนาในปัจจุบันจึงสูงมาก

นอกจากการทำนาแล้ว เกษตรกรในตำบลนี้ จะมีอาชีพเสริมรายได้ให้กับครอบครัว ได้แก่ รับจ้าง เลี้ยงไก่พื้นเมือง เลี้ยงปลา เป็นต้น

ปัจจัยเงื่อนไขในการผลิต

๑. เกษตรกรมีการเก็บพันธุ์ข้าวไว้ใช้เอง แต่คุณภาพค่อนข้างต่ำ เนื่องจากเมล็ดพันธุ์ข้าวปะปนกับพันธุ์อื่นๆ
๒. เกษตรกรขาดการปรับปรุงบำรุงดิน ทำให้ดินเสื่อมสภาพ
๓. เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเคมีมากเกินไปจนความจำเป็น ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง
๔. เกษตรกรใช้สารเคมีมากและบ่อย ทำให้เกิดการระบาดของโรคแมลง
๕. การผลิตส่วนใหญ่มุ่งเน้นปริมาณมากกว่าคุณภาพ ทำให้ขายได้ราคาต่ำ

สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรตำบลหน้าไม้

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
๑.	- โครงการส่งเสริม การใช้น้ำสกัด สมุนไพรป้องกันกำจัด ศัตรูพืช	- สนับสนุนการใช้ สมุนไพรในการ ป้องกันกำจัดศัตรูพืช - การผลิตพืช ปลอดภัย - ลดต้นทุนการผลิต	เกษตรกร ๕๐ คน	ม.๑-ม.๔ ต.หน้าไม้	- คัดเลือกพื้นที่ ที่มีศักยภาพ - ถ่ายทอดความรู้ - จัดหาวัสดุอุปกรณ์			๕๐	๓๐,๐๐๐	๕๐	๓๐,๐๐๐	๕๐	๓๐,๐๐๐	๕๐	๓๐,๐๐๐	สำนักงาน เกษตรอำเภอ อบต.บางยี่โท
๒.	โครงการส่งเสริมและ พัฒนาอาชีพตาม แผนพัฒนาการเกษตร	- ให้เกษตรกร ปรับเปลี่ยนโครงสร้าง การผลิตทาง การเกษตร - พัฒนาสังคม เกษตรกรเป็นสังคมที่ เข้มแข็งมีคุณภาพที่ดี	เกษตรกร ๕๐ คน	ม.๑-ม.๔ ต.หน้าไม้	- เกษตรกรต้องมีส่วนร่วม ร่วมในการคิด/ตัดสินใจ - กำหนดแผนหรือ พัฒนาการเกษตร กำหนดโดยเกษตรกรใน ชุมชน - ให้เกษตรกร ปรับเปลี่ยนโครงสร้าง ผลผลิตทางการเกษตร			๕๐	๑๘,๐๐๐	๕๐	๑๘,๐๐๐	๕๐	๑๘,๐๐๐	๕๐	๑๘,๐๐๐	สำนักงาน เกษตรอำเภอ อบต.บางยี่โท

ภาคผนวก

โครงการส่งเสริมการใช้น้ำสกัดสมุนไพรป้องกันกำจัดศัตรูพืช

๑.หน่วยงานรับผิดชอบ องค์การบริหารส่วนตำบลบางยี่โท สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร

๒.หลักการและเหตุผล

สมุนไพร พืชพรรณที่ทรงคุณประโยชน์มากมาย อันเป็นผลลัพธ์จากธรรมชาติที่สรรค์สร้างมาประดับไว้บนผืนโลกเป็นสรรพสิ่งที่ผสมผสานกัน รวมเป็นความหลากหลายทางชีวภาพที่ควรแก่การอนุรักษ์ไว้ใช้ประโยชน์ในทางที่เหมาะสมตามความจำเป็นของการดำรงชีพของผู้คนต่อไป คนไทยรู้จักนำสมุนไพรในป่ามาใช้ประโยชน์มานานหลายชั่วอายุคนแล้วมีการลองผิดลองถูก จนเห็นผลการใช้แล้วบอกต่อ สืบทอดกันมาเป็นภูมิปัญญาโบราณที่ทรงคุณค่าอนันต์

ในอดีต มีการนำสมุนไพรมาใช้ประโยชน์ทางยาและอาหารเป็นส่วนใหญ่ คนไทยรู้จักยาสมุนไพรมาหลายร้อยปีแล้วต่อมาในยุคเทคโนโลยีก้าวหน้า มีการศึกษาวิจัยสมุนไพรในทางลึก ส่งผลให้เกิดการพัฒนาสมุนไพรและนำมาใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง มีการพัฒนาการผลิตการแปรรูป เพื่อสะดวกในการนำไปใช้และกลายมาเป็นธุรกิจสมุนไพรอย่างในปัจจุบัน

ความสำคัญของพืชสมุนไพรไว้ว่าจะมีค่าเฉพาะกับสุขภาพคนเท่านั้น หากแต่ยังมีประโยชน์ทางเกษตรกรรมเป็นอย่างมาก มีการนำสมุนไพรมาใช้ทางการเกษตรมานานแล้ว โดยเฉพาะสมุนไพรที่ใช้ป้องกันและกำจัดโรค,แมลงศัตรูพืช ต่อมามีการศึกษาทดลองอย่างจริงจัง ทำให้พิสูจน์ได้ว่าสมุนไพรมีประสิทธิภาพในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชได้ดีไม่แพ้สารเคมีที่นำเข้ามาจากต่างประเทศแต่ข้อดีของสมุนไพรมีมากกว่าเพราะการนำเข้าสารเคมีจากต่างประเทศทำให้เสียดุลการค้าสิ้นเปลืองงบประมาณปีละหลายล้านบาท อีกทั้งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศของธรรมชาติอันเนื่องมาจากการตกค้างของสารเคมี นอกจากนี้ยังส่งผลเสียต่อเกษตรกรผู้ใช้ ซึ่งอาจได้รับสารเคมีเข้าสู่ร่างกายโดยตรงและมีผลเสียต่อผู้บริโภคที่รับประทานผลผลิตทางการเกษตรที่มีสารเคมีตกค้าง ทำให้เกิดปัญหากับสุขภาพมากมาย

สวนสมุนไพรนั้นมีข้อดีมากมายแทบจะไม่มีข้อเสียเลย เช่น ราคาถูกกว่า ไม่เสียดุลการค้า ปลอดภัยต่อผู้ใช้และปลอดภัยต่อผู้บริโภค ไม่มีผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศและประโยชน์อื่นๆอีกมากมาย ฉะนั้นการใช้สมุนไพรในการเกษตร จึงมีความจำเป็นและน่าจะเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดในปัจจุบันและอนาคต แม้ว่าจะมีข้อด้อยในเรื่องผลการใช้ที่ไม่รวดเร็วเท่ากับสารเคมีก็ตาม และในสถานะของกระแสโลกที่ตื่นตัวในเรื่องของสุขภาพ ผู้คนให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของอาหารที่จะนำมาบริโภค สังคมโลกตอบรับอาหารที่ปลอดภัยจากสารพิษเป็นสำคัญ เพื่อธรรงค์ให้เกษตรกรและผู้บริโภคตระหนักถึงความสำคัญของการบริโภคอาหารที่ปลอดภัยจากสารพิษ เป้าหมายคือเกษตรกรทั่วประเทศทุกคนต้องรับรู้ถึงปัญหาและอันตรายของสารเคมีเพื่อประเทศไทยจะได้ผลผลิตทางการเกษตรที่ปลอดภัยจากสารพิษ อันจะนำไปสู่นโยบายการประกาศตัวเป็นครัวของโลก ดังนั้นภาครัฐจึงมุ่งเน้นให้ประเทศไทยผลิตอาหารที่มีความปลอดภัยหรือที่นิยม เรียกกันว่า Food Safety ทั้งนี้เพื่อประโยชน์แบบครบวงจรของคนไทยทั่วประเทศ

การนำสมุนไพรมาใช้ทางการเกษตร จึงเป็นทางเลือกและทางออกที่ดีที่สุดเวลานี้ แต่การใช้สมุนไพรให้เกิดประโยชน์สูงสุดยังจำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจและศึกษารายละเอียดของสมุนไพรแต่ละตัวว่ามีฤทธิ์หรือมีผลกระทบโดยตรงต่อศัตรูพืชชนิดใด ต้องรู้จักวิธีการใช้ที่ถูกต้อง และที่สำคัญต้องศึกษางจรชีวิตของแมลงและศัตรูพืชอื่นๆให้เข้าใจทั้งนี้เพื่อนำสมุนไพรมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๓.วัตถุประสงค์

- ๓.๑ สนับสนุนการใช้สมุนไพรในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชสู่เกษตรกรอย่างทั่วถึง
- ๓.๒ สนับสนุนการผลิตพืชปลอดภัย ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์เพื่อนำไทยสู่ครัวโลกตามแนวยุทธศาสตร์ของรัฐบาล
- ๓.๓ เพื่อลดต้นทุนการผลิต เสริมสร้างสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น

๔.แนวทางการดำเนินงาน

คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรที่มีศักยภาพ ถ่ายทอดความรู้เรื่องการทำและการใช้น้ำสกัดสมุนไพร ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชตามแนวทางการเกษตรกรรมปลอดภัยจากสารพิษ ตลอดจนการพาเกษตรกรทัศนศึกษาดูงาน จากเกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จจากการทำและการใช้สมุนไพรดังกล่าว

๕.สถานที่ดำเนินการ

ดำเนินการในตำบลหน้าไม้

๖.กิจกรรมและงบประมาณในการดำเนินการ ปี ๒๕๖๖

โครงการส่งเสริมการใช้สมุนไพรในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช งบประมาณ ๓๐,๐๐๐ บาท (สามหมื่นบาทถ้วน) เพื่อสนับสนุนแนวทางการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ

งบประมาณ

๑.ค่าใช้จ่ายในการจัดฝึกอบรมเกษตรกร

- ค่าอาหารกลางวัน ๕๐ คนๆละ ๕๐ บาท ๑ วัน	เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๕๐ คนๆละ ๒๕ บาท ๒ ครั้ง	เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
- ค่าสมุดปกอ่อน จำนวน ๕๐ เล่มๆละ ๑๐ บาท	เป็นเงิน ๕๐๐ บาท
- ค่าปากกาจำนวน ๕๐ ด้ามๆละ ๕ บาท	เป็นเงิน ๒๕๐ บาท
- ค่าป้ายประชาสัมพันธ์โครงการฯ ขนาดกว้าง ๑ ม. ยาว ๑.๕ ม.	เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท
- ค่าวิทยากรจำนวน ๒ คนๆละ ๔ ช.ม.ๆละ ๓๐๐ บาท	เป็นเงิน ๒,๔๐๐ บาท

๒.ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการทำสมุนไพร

- ถังพลาสติกขนาด ๑๕๐ ลิตร พร้อมฝา จำนวน ๓ ใบๆละ ๕๐๐ บาท	เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท
- แอลกอฮอล์ ๙๕% จำนวน ๓๐ ลิตรๆละ ๖๐ บาท	เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท
- เมล็ดสะเดาตากแห้งบดละเอียดจำนวน ๑๐ กก.ๆละ ๖๐ บาท	เป็นเงิน ๖๐๐ บาท
- หนอนต่ายหยากตากแห้งบดละเอียด จำนวน ๑๓ กก.ๆละ ๑๕๐ บาท	เป็นเงิน ๑,๙๕๐ บาท
- ใบยาสูบตากแห้ง จำนวน ๑๐ กก.ๆละ ๕๐ บาท	เป็นเงิน ๕๐๐ บาท
- บอระเพ็ดตากแห้งบดละเอียด ๑๐ กก.ๆละ ๑๕๐ บาท	เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท

๓.ค่าใช้จ่ายในการศึกษาดูงาน

- ค่าจ้างเหมารถยนต์โดยสาร ขนาด๕๐ที่นั่ง จำนวน ๑ วัน	เป็นเงิน ๘,๐๐๐ บาท
-ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๕๐คนๆละ๕๐บาท	เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มจำนวน ๕๐ คนๆละ ๒๕ บาท ๒ ครั้ง	เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
รวม	เป็นเงิน ๑๓,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๓๐,๐๐๐ บาท

๗.ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- เกษตรกรมีความเข้าใจการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษตามแนวทางเกษตรอินทรีย์อย่างทั่วถึง
- สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ไร่ละ ๓๐๐-๑,๐๐๐ บาท
- สร้างความสมดุลในธรรมชาติอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพตามแผนพัฒนาการเกษตร

๑. หน่วยงานรับผิดชอบ องค์การบริหารส่วนตำบลบางยี่โท สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร

๒. หลักการและเหตุผล

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล เป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งของรัฐบาลที่จะแสดงให้เห็นถึงการประสานกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐ ให้สอดคล้องกับนโยบาย การจัดสรรสรรพกำลังให้แก่แต่ละกิจกรรมอย่างพอเพียงถึงการปฏิบัติงานในลักษณะที่มีประสิทธิภาพสูงสุด และขณะเดียวกันจะต้องสอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ซึ่งรัฐบาลจะสามารถทำได้ในปีหนึ่ง ๆ และรวมถึงการควบคุมให้กิจกรรมต่าง ๆ บรรลุตามเป้าหมาย และภายในระยะเวลาที่กำหนด การปรับปรุงระบบงบประมาณเป็นระบบงบประมาณแบบแผนงาน (Program budgeting) โดยนำมาใช้ผสมผสานกับระบบงบประมาณ แบบแสดงรายการ (Line-item budgeting) การปรับปรุงระบบและกระบวนการงบประมาณให้สอดคล้องกับแนวคิดของระบบงบประมาณแบบแผนงาน และมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ กล่าวคือมีการกำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์การจัดทำงบประมาณแบบกำหนดสัดส่วนของวงเงินงบประมาณรายจ่ายแต่ละด้าน ในลักษณะของการวางแผนมหภาคผสมผสานกับการวิเคราะห์รายละเอียดคำขอตั้งงบประมาณขององค์กรภาครัฐ (Bottom-up process) โดยให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาลและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (Top-down process) ระบบงบประมาณแบบแผนงานที่เป็นระบบที่ส่งเสริมการพัฒนาประเทศอย่างมีแผน และการวิเคราะห์ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และประหยัด

แผนปฏิรูประบบระบบบริหารภาครัฐ มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนบทบาทของภาครัฐ ไปสู่รูปแบบการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ที่เน้นการทำงานโดยยึดผลผลิตและผลลัพธ์เป็นหลัก (Performance – based budgeting) เพื่อก่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

๓. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ตอบสนองต่อระบบการค้าที่ผู้บริโภคเป็นผู้นำการผลิต เกษตรกรจึงต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตทางการเกษตร ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด รวมทั้งเพื่อป้องกันการผลิตสินค้าเกษตรเกินความต้องการของตลาด อันเป็นเหตุให้ราคามลผลิตตกต่ำ ทั้งนี้การปรับเปลี่ยนเกษตรกรจะต้องเป็นผู้ตัดสินใจเอง ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมของไร่นา และความสนใจของเกษตรกร

เพื่อปฏิรูประบบการทำงานจากผลพวงของกระแสโลก ด้านกานสนับสนุนระบบประชาธิปไตย รวมทั้งความรวดเร็วของการติดต่อสื่อสาร การแข่งขันทางการค้าทำให้ภาครัฐและเอกชนต้องปรับตัวให้สามารถบริการแก่ลูกค้าได้อย่างเต็มความสามารถและรวดเร็วทันความต้องการ เช่น บูรณาการหน่วยงาน การให้บริการ ณ จุดเดียว การให้บริการด้วยจิตบริการ (Service mind) รวมทั้งการให้โอกาสประชาชนในการคิดและตัดสินใจด้วยตนเองแทนการสั่งการ

เพื่อการพัฒนาสังคมของเกษตรกรให้เป็นสังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพทั้ง ๓ ด้าน คือทำให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ส่งเสริมให้เกษตรกรมีโอกาสในการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ เพื่อสร้างสรรค์และสั่งสมทุนภูมิปัญญา รวมทั้งเป็นผู้สร้างความสมานฉันท์ และเอื้ออาทรต่อกันในระหว่างเกษตรกร

๔. แนวทางการดำเนินงาน

เกษตรกรต้องมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจทำการรับผิดชอบในทุกๆ เรื่อง ที่มาเกี่ยวข้องกับชีวิต และอนาคตของเขา (อย่าคิด และตัดสินใจ แทนเขา)

ปรับองค์กรทางการเกษตรของรัฐให้ทำงานแบบบูรณาการเพื่อลดความซ้ำซ้อนในการทำงานและเป็นการส่งเสริมแนวคิดในการบริการ ณ จุดเดียว

ปรับวิธี คิดและการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐจากการสั่งการเป็นการให้การสนับสนุน หรือจากผู้ดำเนินการ(ผู้เล่น – player) มาเป็นที่ปรึกษาหรือผู้แนะนำ (ผู้สอน-coaching)

การวางแผนการผลิตควรตั้งอยู่บนพื้นฐานข้อมูลและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่

การกำหนดแผนหรือโครงการพัฒนาการเกษตรต้องคิด หรือกำหนดขึ้น โดยคนในชุมชนมิใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ

๕.สถานที่ดำเนินการ

ตำบลหน้าไม้ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๖.งบประมาณ และกิจกรรม

๑.ค่าใช้จ่าย กิจกรรมการจัดเวทีชุมชน เพื่อจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

- ค่าอาหารกลางวัน ๕๐ คนๆละ ๕๐ บาท จำนวน ๑ ครั้ง เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๕๐ คน ๆละ ๒๕ บาท ๒ ครั้ง เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท

๒.ค่าใช้จ่ายกิจกรรม ศึกษาดูงาน ฝึกอบรม (สำหรับเกษตรกร)

- ค่าจ้างเหมารถยนต์โดยสาร ขนาด ๕๐ ที่นั่ง ๑ วัน เป็นเงิน ๘,๐๐๐ บาท
- ค่าอาหารกลางวัน ๕๐ คน ๆละ ๕๐ บาท ๑ ครั้ง เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ๕๐ คน ๆละ ๒๕ บาท ๒ ครั้ง เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๘,๐๐๐ บาท

๗.ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.เกษตรกรสามารถทำงานร่วมกัน ทำให้กลุ่มหรือองค์กรมีความเข้มแข็ง สามารถช่วยเหลือตนเองได้

๒.ความเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างกลุ่มด้วยกัน

๓.สามารถฝึกฝนการบริหารจัดการกลุ่มแบบมีส่วนร่วม และดำเนินกิจกรรม ด้านการผลิตในลักษณะที่คล้ายคลึงกันได้ในระยะต่อไป

โครงการส่งเสริมการใช้น้ำสกัดสมุนไพรป้องกันกำจัดศัตรูพืช

๑.หน่วยงานรับผิดชอบ องค์การบริหารส่วนตำบลบางยี่โท สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร

๒.หลักการและเหตุผล

สมุนไพร พืชพรรณที่ทรงคุณประโยชน์มากมาย อันเป็นผลลัพธ์จากธรรมชาติที่สรรค์สร้างมาประดับไว้บนผืนโลกเป็นสรรพสิ่งที่ผสมผสานกัน รวมเป็นความหลากหลายทางชีวภาพที่ควรแก่การอนุรักษ์ไว้ใช้ประโยชน์ในทางที่เหมาะสมตามความจำเป็นของการดำรงชีพของผู้คนต่อไป คนไทยรู้จักนำสมุนไพรในป่ามาใช้ประโยชน์มานานหลายชั่วอายุคนแล้วมีการลองผิดลองถูก จนเห็นผลการใช้แล้วบอกต่อ สืบทอดกันมาเป็นภูมิปัญญาโบราณที่ทรงคุณค่าอนันต์

ในอดีต มีการนำสมุนไพรมาใช้ประโยชน์ทางยาและอาหารเป็นส่วนใหญ่ คนไทยรู้จักยาสมุนไพรมาหลายร้อยปีแล้วต่อมาในยุคเทคโนโลยีก้าวหน้า มีการศึกษาวิจัยสมุนไพรในทางลึก ส่งผลให้เกิดการพัฒนาสมุนไพรและนำมาใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง มีการพัฒนาการผลิตการแปรรูป เพื่อสะดวกในการนำไปใช้และกลายมาเป็นธุรกิจสมุนไพรอย่างในปัจจุบัน

ความสำคัญของพืชสมุนไพรเชื่อว่าจะมีค่าเฉพาะกับสุขภาพคนเท่านั้น หากแต่ยังมีประโยชน์ทางเกษตรกรรมเป็นอย่างมาก มีการนำสมุนไพรมาใช้ทางการเกษตรมานานแล้ว โดยเฉพาะสมุนไพรที่ใช้ป้องกันและกำจัดโรค,แมลงศัตรูพืช ต่อมามีการศึกษาทดลองอย่างจริงจัง ทำให้พิสูจน์ได้ว่าสมุนไพรมีประสิทธิภาพในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชได้ดีไม่แพ้สารเคมีที่นำเข้ามาจากต่างประเทศแต่ข้อดีของสมุนไพรมีมากกว่าเพราะการนำเข้าสารเคมีจากต่างประเทศทำให้เสียดุลการค้าสิ้นเปลืองงบประมาณปีละหลายล้านบาท อีกทั้งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศของธรรมชาติอันเนื่องมาจากการตกค้างของสารเคมี นอกจากนี้ยังส่งผลเสียต่อเกษตรกรผู้ใช้ ซึ่งอาจได้รับสารเคมีเข้าสู่ร่างกายโดยตรงและมีผลเสียต่อผู้บริโภคที่รับประทานผลผลิตทางการเกษตรที่มีสารเคมีตกค้าง ทำให้เกิดปัญหากับสุขภาพมากมาย

สวนสมุนไพรนั้นมีข้อดีมากมายแทบจะไม่มีข้อเสียเลย เช่น ราคาถูกกว่า ไม่เสียดุลการค้า ปลอดภัยต่อผู้ใช้และปลอดภัยต่อผู้บริโภค ไม่มีผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศและประโยชน์อื่นๆอีกมากมาย ฉะนั้นการใช้สมุนไพรในการเกษตร จึงมีความจำเป็นและน่าจะเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดในปัจจุบันและอนาคต แม้ว่าจะมีข้อด้อยในเรื่องผลการใช้ที่ไม่รวดเร็วเท่ากับสารเคมีก็ตาม และในสภาวะของกระแสโลกที่ตื่นตัวในเรื่องของสุขภาพ ผู้คนให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของอาหารที่จะนำมาบริโภค สังคมโลกตอบรับอาหารที่ปลอดภัยจากสารพิษเป็นสำคัญ เพื่อรณรงค์ให้เกษตรกรและผู้บริโภคตระหนักถึงความสำคัญของการบริโภคอาหารที่ปลอดภัยจากสารพิษ เป้าหมายคือเกษตรกรทั่วประเทศทุกคนต้องรับรู้ถึงปัญหาและอันตรายของสารเคมีเพื่อประเทศไทยจะได้ผลผลิตทางการเกษตรที่ปลอดภัยจากสารพิษ อันจะนำไปสู่นโยบายการประกาศตัวเป็นครัวของโลก ดังนั้นภาครัฐจึงมุ่งเน้นให้ประเทศไทยผลิตอาหารที่มีความปลอดภัยหรือที่นิยม เรียกกันว่า Food Safety ทั้งนี้เพื่อประโยชน์แบบครบวงจรของคนไทยทั่วประเทศ

การนำสมุนไพรมาใช้ทางการเกษตร จึงเป็นทางเลือกและทางออกที่ดีที่สุดเวลานี้ แต่การใช้สมุนไพรให้เกิดประโยชน์สูงสุดยังจำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจและศึกษารายละเอียดของสมุนไพรแต่ละตัวว่ามีฤทธิ์หรือมีผลกระทบโดยตรงต่อศัตรูพืชชนิดใด ต้องรู้จักวิธีการใช้ที่ถูกต้อง และที่สำคัญต้องศึกษาวงจรชีวิตของแมลงและศัตรูพืชอื่นๆให้เข้าใจทั้งนี้เพื่อนำสมุนไพรมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๓.วัตถุประสงค์

- ๓.๑ สนับสนุนการใช้สมุนไพรในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชสู่เกษตรกรอย่างทั่วถึง
- ๓.๒ สนับสนุนการผลิตพืชปลอดภัย ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์เพื่อนำไทยสู่ครัวโลกตามแนวยุทธศาสตร์ของรัฐบาล
- ๓.๓ เพื่อลดต้นทุนการผลิต เสริมสร้างสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น

๔.แนวทางการดำเนินงาน

คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรที่มีศักยภาพ ถ่ายทอดความรู้เรื่องการทำและการใช้น้ำสกัดสมุนไพร ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชตามแนวทางการเกษตรกรรมปลอดภัยจากสารพิษ ตลอดจนการพาเกษตรกรทัศนศึกษาดูงาน จากเกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จจากการทำและการใช้สมุนไพรดังกล่าว

๕.สถานที่ดำเนินการ

ดำเนินการในตำบลหน้าไม้

๖.กิจกรรมและงบประมาณในการดำเนินการ ปี ๒๕๖๖

โครงการส่งเสริมการใช้สมุนไพรในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช งบประมาณ ๓๐,๐๐๐ บาท (สามหมื่นบาทถ้วน) เพื่อสนับสนุนแนวทางการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ

งบประมาณ

๑.ค่าใช้จ่ายในการจัดฝึกอบรมเกษตรกร

- ค่าอาหารกลางวัน ๕๐ คนๆละ ๕๐ บาท ๑ วัน	เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๕๐ คนๆละ ๒๕ บาท ๒ ครั้ง	เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
- ค่าสมุดปกอ่อน จำนวน ๕๐ เล่มๆละ ๑๐ บาท	เป็นเงิน ๕๐๐ บาท
- ค่าปากกาจำนวน ๕๐ ด้ามๆละ ๕ บาท	เป็นเงิน ๒๕๐ บาท
- ค่าป้ายประชาสัมพันธ์โครงการฯ ขนาดกว้าง ๑ ม. ยาว ๑.๕ ม.	เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท
- ค่าวิทยากรจำนวน ๒ คนๆละ ๔ ช.ม.ๆละ ๓๐๐ บาท	เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท

๒.ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการทำสมุนไพร

- ถังพลาสติกขนาด ๑๕๐ ลิตร พร้อมฝา จำนวน ๓ ใบๆละ ๕๐๐ บาท	เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท
- แอลกอฮอล์ ๙๕% จำนวน ๓๐ ลิตรๆละ ๖๐ บาท	เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท
- เมล็ดสะเดาตากแห้งบดละเอียดจำนวน ๑๐ กก.ๆละ ๖๐ บาท	เป็นเงิน ๖๐๐ บาท
- หนอนต่ายหยากตากแห้งบดละเอียด จำนวน ๑๓ กก.ๆละ ๑๕๐ บาท	เป็นเงิน ๑,๙๕๐ บาท
- ใบยาสูบตากแห้ง จำนวน ๑๐ กก.ๆละ ๕๐ บาท	เป็นเงิน ๕๐๐ บาท
- บอระเพ็ดตากแห้งบดละเอียด ๑๐ กก.ๆละ ๑๕๐ บาท	เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท

๓.ค่าใช้จ่ายในการศึกษาดูงาน

-	ค่าจ้างเหมารถยนต์โดยสาร ขนาด๕๐ที่นั่ง จำนวน ๑ วัน	เป็นเงิน ๘,๐๐๐ บาท
-	ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๕๐คนๆละ๕๐บาท	เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
-	ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มจำนวน ๕๐ คนๆละ ๒๕ บาท ๒ ครั้ง	เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
	รวม	เป็นเงิน ๑๓,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๓๐,๐๐๐ บาท

๗.ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- เกษตรกรมีความเข้าใจการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษตามแนวทางเกษตรอินทรีย์อย่างทั่วถึง
- สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ไร่ละ ๓๐๐-๑,๐๐๐ บาท
- สร้างความสมดุลในธรรมชาติอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพตามแผนพัฒนาการเกษตร

๑. หน่วยงานรับผิดชอบ องค์การบริหารส่วนตำบลบางยี่โท สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร

๒. หลักการและเหตุผล

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล เป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งของรัฐบาลที่จะแสดงให้เห็นถึงการประสานกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐ ให้สอดคล้องกับนโยบาย การจัดสรรทรัพยากรกำลังให้แก่แต่ละกิจกรรมอย่างพอเพียงถึงการปฏิบัติงานในลักษณะที่มีประสิทธิภาพสูงสุด และขณะเดียวกันจะต้องสอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ซึ่งรัฐบาลจะสามารถทำได้ในปีหนึ่ง ๆ และรวมถึงการควบคุมให้กิจกรรมต่าง ๆ บรรลุตามเป้าหมาย และภายในระยะเวลาที่กำหนด การปรับปรุงระบบงบประมาณเป็นระบบงบประมาณแบบแผนงาน (Program budgeting) โดยนำมาใช้ผสมผสานกับระบบงบประมาณ แบบแสดงรายการ (Line-item budgeting) การปรับปรุงระบบและกระบวนการงบประมาณให้สอดคล้องกับแนวคิดของระบบงบประมาณแบบแผนงาน และมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ กล่าวคือมีการกำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์การจัดทำงบประมาณแบบกำหนดสัดส่วนของวงเงินงบประมาณรายจ่ายแต่ละด้าน ในลักษณะของการวางแผนมหภาคผสมผสานกับการวิเคราะห์รายละเอียดคำขอตั้งงบประมาณขององค์กรภาครัฐ (Bottom-up process) โดยให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาลและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (Top-down process) ระบบงบประมาณแบบแผนงานที่เป็นระบบที่ส่งเสริมการพัฒนาประเทศอย่างมีแผน และการวิเคราะห์ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และประหยัด

แผนปฏิรูประบบระบบบริหารภาครัฐ มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนบทบาทของภาครัฐ ไปสู่รูปแบบการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ที่เน้นการทำงานโดยยึดผลผลิตและผลลัพธ์เป็นหลัก (Performance – based budgeting) เพื่อก่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

๓. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ตอบสนองต่อระบบการค้าที่ผู้บริโภคเป็นผู้นำการผลิต เกษตรกรจึงต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตทางการเกษตร ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด รวมทั้งเพื่อป้องกันการผลิตสินค้าเกษตรเกินความต้องการของตลาด อันเป็นเหตุให้ราคาสินค้าตกต่ำ ทั้งนี้การปรับเปลี่ยนเกษตรกรจะต้องเป็นผู้ตัดสินใจเอง ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมของไร่นา และความสนใจของเกษตรกร

เพื่อปฏิรูประบบการทำงานจากผลพวงของกระแสโลก ด้านกานสนับสนุนระบบประชาธิปไตย รวมทั้งความรวดเร็วของการติดต่อสื่อสาร การแข่งขันทางการค้าทำให้ภาครัฐและเอกชนต้องปรับตัวให้สามารถบริการแก่ลูกค้าได้อย่างเต็มความสามารถและรวดเร็วทันความต้องการ

เช่น บูรณาการหน่วยงาน การให้บริการ ณ จุดเดียว การให้บริการด้วยจิตบริการ (Service mind) รวมทั้งการให้โอกาสประชาชนในการคิดและตัดสินใจด้วยตนเองแทนการสั่งการ

เพื่อการพัฒนาสังคมของเกษตรกรให้เป็นสังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพทั้ง ๓ ด้าน คือทำให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ส่งเสริมให้เกษตรกรมีโอกาสในการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ เพื่อสร้างสรรค์และสั่งสมทุนภูมิปัญญา รวมทั้งเป็นผู้สร้างความสมานฉันท์ และเอื้ออาทรต่อกันในระหว่างเกษตรกร

๔.แนวทางการดำเนินงาน

เกษตรกรต้องมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจทำการรับผิดชอบในทุกๆ เรื่อง ที่มาเกี่ยวข้องกับชีวิต และอนาคตของเขา (อย่าคิด และตัดสินใจ แทนเขา)

ปรับปรุงกระบวนการเกษตรของรัฐให้ทำงานแบบบูรณาการเพื่อลดความซ้ำซ้อนในการทำงานและเป็นการส่งเสริมแนวคิดในการบริการ ณ จุดเดียว

ปรับวิธี คิดและการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐจากการสั่งการเป็นการให้การสนับสนุน หรือจากผู้ดำเนินการ (ผู้เล่น – player) มาเป็นที่ปรึกษาหรือผู้แนะนำ (ผู้สอน-coaching)

การวางแผนการผลิตควรตั้งอยู่บนพื้นฐานข้อมูลและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่

การกำหนดแผนหรือโครงการพัฒนาการเกษตรต้องคิด หรือกำหนดขึ้น โดยคนในชุมชนมิใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ

๕.สถานที่ดำเนินการ

ตำบลหน้าไม้ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๖.งบประมาณ และกิจกรรม

๑.ค่าใช้จ่าย กิจกรรมการจัดเวทีชุมชน เพื่อจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

- ค่าอาหารกลางวัน ๕๐ คนๆละ ๕๐ บาท จำนวน ๑ ครั้ง เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๕๐ คน ๆละ ๒๕ บาท ๒ ครั้ง เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท

๒.ค่าใช้จ่ายกิจกรรม ศึกษาดูงาน ฝึกอบรม (สำหรับเกษตรกร)

- ค่าจ้างเหมารถยนต์โดยสาร ขนาด ๕๐ ที่นั่ง ๑ วัน เป็นเงิน ๘,๐๐๐ บาท
- ค่าอาหารกลางวัน ๕๐ คน ๆละ ๕๐ บาท ๑ ครั้ง เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ๕๐ คน ๆละ ๒๕ บาท ๒ ครั้ง เป็นเงิน ๒๕๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๘,๐๐๐ บาท

๗.ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.เกษตรกรสามารถทำงานร่วมกัน ทำให้กลุ่มหรือองค์กรมีความเข้มแข็ง สามารถช่วยเหลือตนเองได้

๒.ความเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างกลุ่มด้วยกัน

๓.สามารถฝึกฝนการบริหารจัดการกลุ่มแบบมีส่วนร่วม และดำเนินกิจกรรม ด้านการผลิตในลักษณะที่คล้ายคลึงกันได้ในระยะต่อไป